

Cor suum
pro ab eo qui
vere a mat

ferre hominē in corde suo? Notabilis, ac myſtica locutio! Maior vis amoris probatur in Deo, quando dicitur Deū ponere in homine cor ſuū, quā ſi diceretur Deum ferre hominē in corde ſuo. Ratio eſt, quia ponere cor ſuū in homine eſt tradere cor ſuum homini: ferre autē hominem in corde ſuo, eſt veluti accipere, capiēdo poſſeſſionem hominis ex affectu: & manifeſtē patet maiorem nobis amorem exhibere, ac teſtari, qui nobis cor ſuum præbet, quā qui nos in corde ſuo accipit. Hic tamen modus amādi tantum excedit, ut ſoli Deo reſervatus in ipſum ſolum cadere poſſit:

Fi in Dei
datus ho-
minibus.

680 Dedit Deus cor ſuum, quando Unigenitum Filium ſuum dedit: & quibus dedit: hominibus ingratu. Non poterat ultra progredi largitas Chriſti erga homines, ut cum tāta dediſſet, ita ſe gerere, ac ſi putaret ſe hominibus non dare, ſe ab illis accipere: tunc enim in ſummo gradu exiſtit liberalitas, quando quis credit ſe recipere, quando donat. *Verbum caro factum eſt, & habitavit in nobis.* Non refert Evangeliſta beneficia, quæ Deus hominibus contulerat, ſed hoſpitiū, quo Deum homines exceperant. Voluit exaggerare largitatē divinam, quaſi Deus ita ſe gerat immēſa donans, ac ſi putet ſe accipere. Hortatur Spiritus S. puellas Sionis, ut videant Regem Salomonem redimitū coronā, qua illum mater ſua tempore feſtivarū deſponſationis orna verat.

Item, s.
Liberalitas
dono
ita qua
credis ſe
accipere.

Caſus, 3.

Egredimini filie Sion, videte Regem veſtrum Salomonem in diademate, quo

coronavit illū mater ſua. Salomō ibi in figura exprimit Chriſtū, Servatorē, mater ſua eſt B. Virgo rerum omniū Imperatrix ac Dominā: corona eſt humanitas, quam Verbum accepit tēpore Incarnationis. Sicut Verbum accepit humanitatem, ita dedit Divinitatē: cur igitur fit mentio humanitatis acceptæ, & non Divinitatis datæ? Quia in Incarnatione exercuit Deus magnitudinē ſuæ Liberalitatis, & qui ſummē liberalis eſt, ut Deus, ita ſe gerit dādo, ac ſi putaret ſolum accepſiſſe. *In diademate.* Corona eſt, quā Reges pluriſ faciunt, & ideo ſuper caput ponūt. Eſt igitur corona Verbi humanitas, quā propterea Verbum aſſumat pluriſ, quia illā à nobis accepit, ut Chriſtus eſſet liberalis erga homines: & liberalē eſſe erga ingratos ſummus amoris exceſſus eſt.

CAPUT VIII.

Maxima amoris Chriſti erga ingratos liberalitas fuit, ſe dare Eucharistiæ Sacramento obductum.

§. PRIMUS.

Non potuit plus excedere amoris liberalitas, quā in largiēdo honoris discrimine.

681 **M**ysterium, quo ſe Chriſtus exhibuit amore, & liberalitate magis excellentem, fuit Sacramentum Eucharistiæ: nā in reliquis myſterijs ſe dedit, ut ſatisfaceret: in hoc Sacramento, ut amaret: in reliquis ſatisfecit voluntati Patris, ut homines redimeret: hoc ſatisfecit voluntati amoris, ut cum homini-

Liberalitas
Chriſti
in Eucharistiæ
ſiſtia.

bus

bus maneret. Reliqua myſteria fuere media, ut homo accederet ad Deum: hoc Sacramentum fuit finis, & cōſummatio omniū mediorum, ut homo cum Deo mutuum aſſequeretur, ac poſſideret conjunctionem: *In me manet, & ego in illo.* Fuit ſumma liberalitatis actio: quia ſe Chriſtus ſe ipſum donavit, adducto in diſcrimē honore: & largiri exponendo honorem periculo, eſt magnus exceſſus liberalitatis. Nullum maius amoris robur, nulla maior liberalitatis excellentia, quā ſic amare, & ſic donare, ut amantis, & donantis auctoritas imminui poſſit. Hæc omnia ſubivit Chriſtus in Eucharistiā diſcrimina, ſe donando hominibus in epulum: nam ſe expoſuit, ut putarent homines Deum non eſſe, quem manducabant.

Hæc
Chriſti po-
ſuit ex-
ponere.

Hæc ani-
malium
permiſſus.

Geneſ. 9.

682 Poſtquam Deus ſupplicio univerſalis inūdationis terram obruit, poteſtatem fecit Noe, & ejuſ liberis, ut alerentur quibulcunque animantibus antea vetitis: *Omne quod movetur, & vivit, erit nobis in cibum.* Si diluvium fuit ſupplicium illatū hominibus, ut compelleret appetitus, ac præcipue gula ingluviem frænaret, cur peravitit Deus libertatem, & licentiam edēdi voluptuoſiū, quando videbatur neceſſariū præceptum abſtinentiæ? Prævidit Deus homines decurſu temporum brutis animantibus divinum cultum impenſuros, atque adeo ut tantam interciperet, & comprimeret idololatriam, permiſit eſum illorū, quaſi maneret perſpicua inſania adorare edulium tanquam

Deum. Hac cenſura Romanus Orator carpiſit tales idololatrias: *Et quem tam amentem eſſe putas, qui illud, quod veſcitur, Deum credit eſſe?* Notabilis exceſſus amoris Chriſti, ſuam hominibus carnem dare in eſum, quin vereretur ſtultorum, ac infidelium opinionem, qua in illius dedecus negare illi poterant Divinitatem. Honores divinos Iſraelitæ impēdunt vitulo, cum hic fit brutis animantibus tardior, ſed ille, quē brutalis tardat amor, & excæcat affectus, ipſos etiam defectus reputat excellentias. Incenſus Moyſes zelo cōfeſtim abominabilem vitulum rededit in pulverem, quem aquā dilutum dedit Iſraelitis potādum: *Spaſit in aquam, & dedit ex eis potum filijs Iſrael.* Diſerta actio, ita comminere idolum, ut ne veſtigium quidem vitæ ſuperreſſet: at potādum dare ipſiſmet adoratoribus, videtur dolum potiūſ ſuum illis intimare, quā ſe deſtruere. Nō ita: fuit ſatis efficax Moyſis induſtria, ut Hebræi contemnerent idolum, eique denegarent adorationem, & cultum. Voluit Moyſes potatione illa omnem proſuſ abolere idololatriam, ſic perſpicue oſtēdens rem potabilem omni cultu, & adoratione indignam eſſe. Et Chriſtus ex amore ſuam in Eucharistiā auctoritatem contemptui exponit, ſe dans hominibus in potum, & eſum: quia in immenſo munere liberalitatis amor illius ſine menſura exceſſit.

Adoratio
epularum
inſania.
Cic. de nat.
Deor.

Vitulus
datus.

Exod. 32.

Idolum
datur po-
tandum.

§. SECUNDUS.

In Sacramento Eucharistiæ nobis donavit Christus sapientiam, & similitudinem.

683

L. Reg. 4.
Christi in
Eucharis-
tia.

1. Tim. 10.
Ecl. 15.
Eucharis-
tia dat sa-
pientiam.
Prov. 9.

Ezech. 15.

Panis ad
caput Eliæ
quid?
2. Reg. 18.
Intellec-
tus illum
natis per
Eucharis-
tiam.

Non poterat amor Christi largiùs in nos effundi, quã unã cù sapientia suã nobis impèdendo similitudinẽ. Neque enim Christus plus hominibus dare, neque homines tantum erga Deum mereri poterat. Exivit sanguis, & aqua. Sanguis est in Sacramento : aqua sapientiæ symbolum est: Aqua sapientiæ salutaris potavit illos. Quodnam mysterium est sapientiam cum Sacramento conjungi? In hoc consistit mysterium, quòd Eucharistia sit fons sapientiæ: Sapientia edificavit sibi domum, & proposuit mensam. Quid excitat gymnasium, quando erigit mensam: Proposuit mensam? Convocat ignorantes, quibus loquatur: In sapientibus locuta est: discumbendo, & manducando ad mensam addiscitur. Ita: quia est mensa Eucharistiæ, quam Rex sapiens appellavit panẽ intellectus: Cibabit illum pane vite, & intellectus. Est panis Eucharisticus panis mentis, quia illo refecti homines mentis compotes fiunt. Inveniet in illo voluntas saporem, sed mens invenit sapientiam: voluntati valde sapidus est, sed cum illo mens valde sapit. Ad caput dormientiæ Eliæ posuit Angelus è cælo allatum panem: Et ecce ad caput ejus submeritus panis. Cur ad caput, & non potiùs ad os, utpote manducandum? Quia panis Eucharisticus, cujus ille figura erat,

non paratur ad alimentum corporis, sed ad illustrationem mentis. Vidit Ezechiel Deum mystico in vectum curru, quẽ trahebant quatuor animalia, scilicet vitulus, leo aquila, & homo. Dignum est animadversione, quòd cum postea repeteret Prophetam visionem, ait vitulum cõversum esse in Cherubinum: Facies una facies Cherubim. Et ad tollendum dubium, effect ne idẽ, an diversum animal, quod antea viderat, disersis verbis asserit esse idẽ: Ipsũ est animal, quod videram juxta fluvium Chobar. Mirabilis transformatio! Perdidit modo cornuum acumen, qui acuta gerebat cornua? Multa in hoc mysteria explorarunt ingenia: videmus an detegere possimus aliud quod novum. Prior visio fuit juxta fluvium, hæc posterior in templo, ubi vitulus est symbolum sacerdotij, per quod Deus nobis proximè communicatur in sacrificio altaris. Mirum igitur nõ est quòd vitulus transformetur in Cherubinum, atque adeo ex animali rudi, & crasso transeat in spiritum antonomastice scientem, atque intelligentem, qualis Cherubinus est intra templum serviens altari, & proximè Deum participans in Sacramento Eucharistico.

684 Cum Christus in Eucharistia nobis impendat sapientiã, etiã nobis suam similitudinẽ largitur: & esse hominẽ Deo simile, est maior excellentia hominis, & maior largitas Dei. Ingressu arcæ (sacrarij, ubi religiosè servabatur Manna) in castra Israelitarum, ingressus metus invasit Philistæos:

Ti.

Timuerunt, Philistæi dicentes: quis nos salvabit de manu deorum istorum sublimium? Terrore perturbati videntur delirare. Causa timoris fuerat unus adveniens Deus: Venit Deus in castra. Cur modò illis apparent multi dij? De manu deorum sublimium. Quomodo à principio unicus Deus in plures multiplicatur? Ingens novitas meo judicio. Quando Deus ingreditur castra Israelitarum, fatentur Philistæi unum Deum, utpote re ipsa talem: quando verò considerant Deum Israelitarum hospitio exceptum, Deum veluti in plures multiplicatum aspiciunt. Tam proprium est Dei in Sacramento Eucharistiæ communicare multiplicem sui similitudinem recipientibus, ut satis fuerit Manna illius figura, dum in arca custoditur, & ab Israelitis recipitur, ut omnes veluti dij appareret.

685 Dedit eis signum dicens: Quemcumque osculatus fuero, ipse est. Si Christus Hebræis omnibus notissimus erat, tum propter miracula, quæ edebat, tum propter doctrinam, quam inculcabat, & multa alia, quæ impendebat bona, cur in Horto opus fuit signo, ut innotesceret? Dicam pro meo captu. Christus assidebat in horto inter discipulos, quibus paulo antea suppediteverat Eucharistiã in cenaculo: propterea evaserant discipuli Christo adeo similes, ut opus foret signo, ne æquivocarentur aspectus. Tam similes Deo redduntur homines, quando se illis Deus epulandum præbet, ut cum sint diversi personis, appareant veluti ijdem divinitate. Expeditam me unica inter-

rogatione. Quãdo cœpit Deus esse, & dici homo? Per Incarnationẽ, quando tunc homo cœpit esse in Deo. Quæro ulterius, quando poterit dici homo Deus? Respondeo, quòd quãdo Deus fuerit in homine: nã si Deus est homo, quãdo homo est in Deo, cõsequens est, ut homo sit Deus, quando Deus fuerit in homine: cù verò per Eucharistiã Deus sit in homine: Et ego in eo. Per eam dici poterit suo modo hominem esse Deum. Incarnationi debemus Deum ita deprimi, ut ad assumendam nostram humanitatẽ descenderit: Eucharistiæ debemus hominem ita extolli, ut evehctus ad ipsum Deũ ascenderit. In mysterio Incarnationis evasit Deus homo per unionẽ personalem, in mysterio Eucharistiæ evasit homo quasi alter Deus per unionẽ sacramentalem. Proh magna Christi amoris largitas! Sic nobis Christus dedit similitudinem Dei, quæ est maior excellentia hominis. Fuit amor immensè liberalis, quia fuit immensè excedens.

§. TERTIUS.

Sacramentũ Eucharistiæ fuit maximum donum, & excessus.

686 Tria sunt quæ donum maioris æstimationis reddunt, scilicet pretiũ rei donatæ, voluntas qua donatur, & finis propter quẽ impenditur: his tribus Sacramentum Eucharistiæ reliqua excessit beneficia. Excessit pretio, quia in reliquis mysterijs nobis donavit Christus humanitatẽ, at in Eucharistia hu-

Sf ma.

manitatem pariter, & divinitatem. Excessit affectu, quia se dedit hominibus ea opportunitate, & tempore, quo se homines ingratos exhibuerunt: *In qua nocte tradebatur.* Excessit sine, quia per Eucharistiam voluit se inire hominibus, vel ita se illis inclinatum reddere, ut mirabili quadam, & reciproca unione Christus, & homines idem forent. *In me manet, & ego in illo.*

Donum Eucharistiae amantem dono crucis. Ad Philip. 2.

Amoralis.

687 Fuit donum summum, quia plus dedit Christus in Sacramento, quam in Cruce. In Cruce dedit obedientiam, in Sacramento dedit ex amore: in Cruce veluti compulsus: *Factus obediens usque ad mortem.* In Eucharistia flagrans amore, & plus donat qui dat tanquam amans, quam qui dat tanquam obediens. Effudit Magdalena ad pedes Christi vas unguentum pretiosum, & Dominus hac largitate ita extulit, ut famam illius famam Evangelij acquaverit: *Ubi cumque predicatum fuerit hoc Evangelium, dicetur, & quod haec fecit in memoriam eius.* Scimus hominem quendam suum dedisse coenaculum, ut Christus cum discipulis celebraret Pascha, & non legimus simili premio donatum, laudeve sublatum fuisse. Quamnam ratio discriminis, cur Magdalena propter effusum oleum ita celebraretur, & homo ille propter suam impensam domum non applaudatur? Magdalena dedit sponte ex effuso, ac liberali amore, homo ille dedit veluti compulsus ex injuncto praecepto: *Magister dicit, tempus meum prope est, apud te facio Pascha.* Alterum donum fuit ex amore, alterum ex obedientia, & semper plus arrident, ac pluris fiunt dona amoris.

Donum amoris plus facit. h. i. h. 26.

688 Fuit Eucharistia maximum donum, & maximus excessus: maximum donum, quia in hoc Sacramento se Christus totum, & integrum dedit: maximus excessus, quia magnitudo excessus non tantum consistit in dando, quam in modo dandi: dare, & statum abesse, non est valde magnus amor: dare, & manere est inter omnes excessus maximus. Jacob sustinuit fraudem Labani, & iterum, quin abiret, servavit in eadem domo septem annis, ne abesset Racheli. Quia si absens diligeret, certe amando pateretur, sed non excederet: excessus igitur consistit in patiendo simul & manendo. Nam amare, & abire, excessus non est, sed remedium excessus, quamvis sit amor; nam legitimus excessus est continuare amorem non dividendo praesentiam. Qui abest, praefert causam absentiae, vel talem absentiam amori, & non est contra amorem absentiae, & amor qui non praefertur, non excedit. Quando fover Sansonis vidit eum de domo abeuntem, filiam suam alteri viro tradidit, & quando Sanson reversus est, ei pro causa assignavit absentiam, quasi ex discessu odisset. *Putavi quod odisses eam, & ideo tradidi illam amico tuo.* Ex data absentia subintulit dari odium, quia verus amor absentiam non patitur.

Eucharistia donum maximum.

Absentia minus amoris. Genes. 29.

1. ad. 16.

Absentia impatiens amoris.

689 At si amor Christi tot subivit, ac sustinuit tormenta, ut proderet, ac probaret excessum, cur non passus fuit absentiam, quae amati tormentum summum est? Voluit Christus pati mortem pro hominibus: cur igitur pati noluit absentiam, quae morte ipsa durior, & acerbior est? In morte est hoc malum, quod

quod dividat amates, sed est hoc bonum, quod secum afferat doloris remedium: nam post mortem sentiri nequeunt desideria ex discessu: siquidem finita vita tollitur occasio dolendi. At absentia continet malum mortis, quod est dividere, & non habet bonum mortis, quod est privare sensu doloris: nam adhuc super est vita, ut continetur dolor, quem acerbissimum discessus parit. Idcirco comparatur amor morti, & inferno: *Fortis est ut mors dilectio: dura sicut infernus amulatio.* Quia in inferno datur pati, & non mori: qui autem amat, quamdiu durat absentia, semper patiendo vivit.

Absentia est mors amoris. 1. ad. 8.

Cap. 2.

690 Dixit Phariseus Christus se ab illis discedere, & Pharisei subintulerunt velle Christum sibi mortem consciscere: *Nunquid interficiet semetipsum?* Judicaverunt Christo sic amanti idem esse discedere, atque mori: siquidem non stat minoris absentia, quam morte. Denuntiavit Christus mortem violentam Petro, seu martyrium, rogavit tunc Petrus quid Joanni dilecto evenitum? Respondit Dominus forte se velle, ut sic vivens maneret. Si Christus Petro martyrium praedixit, & Joannes Martyr futurus est, ex ipsius Christi oraculo, *Calicem meum bibetis,* ubi est martyrium Joannis? In absentia Christi: uterque futurus erat Martyr, Petrus moriendo, Joannes vivendo: & certe maius martyrium est dolor absentiae, quam mortis. In Cruce objicit Christus absque alia violentia, quam inclinatione capitis: *Inclinato capite emisit spiritum.* In horto tamen discessum a discipulis ita acerbè tu-

Martyrium est absentia.

lit, ac si per vim a velleretur: *Avulsus est ab eis,* & in lethalem incidit agone: *Factus in agonia.* Si igitur tantum doluit de brevi discessu, quid esset de longa absentia? procul dubio foret mors violenta, & martyrium prorogatum. Quare tamen, si Christus voluit perferre omnia tormenta propter homines, cur noluit ferre durum tormentum absentiae?

Amoris mors est absentia.

691 Maximus amoris excessus est perseverare in absentia. Nullus ferè amor est, qui rei amatae praesentiam destitutus non expiret: cum enim vivat, nutriaturque ex correspondentia, ut duret, re amata non distante opus est. Igitur amorem vivere in absentia, est summa strenuitas, de qua amor jactari possit: *Adjuro vos, filiae Hierusalem, si inveneritis dilectum, ut nuntiatis ei, quia amore laqueo.* Nonne foret satius viam arripere, & dilectum quaerere, ut sic posset laborè itineris inter obsequia referre? Nullum esse poterat maius obsequium, & maius ardentis amoris indicium, quam in absentia servare amorem. Cur igitur noluit Christus hunc operari excessum, ut in absentia sustineret poenas amoris?

Cant. 2.

692 Propterea Christi amor odit absentiam, quia illius industria collocata fuit in eo, quod moreretur, ut non illo frueretur. Nullus amor excessivè magnus est, nisi amans moriatur: ite nullus amor verus est, nisi vivat praesens, ut amante fruatur amatus. Instituit Christus Eucharisticum Sacramentum inter umbras mortis, & veritates vitae, ut sic nec deesset felici-

Absentia odit Christum amantem.

rati nostræ, ut eo frueremur; nec suo honori moriendi. Habuit honorem mortis, & fruitione vitæ, ita ut mors sua foret, nostra fruitio. *Vidit Joannes in Apocalypsi Agnum stantem tanquam occisum.* Hic agnus accipiebat librum de manu sedentis in throno: *Et venit, & accepit de dextera sedentis in throno librum.* Si agnus mortuus est, quomodo obit actiones viventis, quomodo se vividum ostentat stando, & gradiendo. Multum distat inter mortem, & vitam agni: cum verò repræsentetur Sacramento obvolutus per amorem, necesse est quod mors, & vita cōjungantur, ut nempe excessu mortis satisfaciat amori, & præsentia vitæ satisfaciat amato. Ad quodnam remedium est annectere vitam morti? Quia dum ille moritur, habet excessu honorem, dum ille vivit, habemus nos felicitatem: scilicet ille habet mori pro nobis, nos habemus frui illo. Non potest amor ultra progredi, quia moritur non cessat ab amando, quia vivit: amoris dedecus foret, non mori: infelicitas nostra foret, non durare: non igitur in totum discedit, ut semper perseveret beneficium.

693 Morte sua Christus remedium nobis, Sacramento remedium adhibuit absentia: quia Christo tormentum non erat pro hominibus mori, erat tamen plusquam tormentum absentem ab hominibus abesse: *Ut transeat ex hoc mundo ad Patrem.* Si Christus prius agonem mortis subivit, quam transfisset ad Patrem, ut potiretur cælesti gaudio, cur Evangelista faciens mentionem de discessu, mortem præ-

terit silentio? Quia nobis voluit significare Christo fuisse molestius, acerbiusque à suis discedere, quam mortem subire: quia amantem longè plus torquent rigores absentia, quam tormenta mortis. Ut Apostolus suum probaret, & exaggeraret amorem erga Philippenses, illis scribit se promptum paratumque esse diutius vivere pro illis: *Permanere autem in carne, necessarium propter vos.* Novus modus te standi amorem. Si Paulus diceret se paratum esse mori pro illis, amorem ostenderet: at dicens se paratum esse pro illis vitam prorogare, quænam exhibet amor? Sic Apostolus locutus est, quia cum pro comperto haberet idem fore mori, ac statim frui conspectu Christi, quem super omnes res creatas diligebat, eodem gradu mortem, atque Christi præsentiam appetebat. Cum igitur Paulus viveret absens à Christo dilecto, solus poterat exponere suum amorem Philippensibus prorogatione vitæ, & non acceleratione mortis. Nam morte finiebatur absentia, qua vivebat mors: absentia enim continet maius malum mortis, qui est discessus, & maiorem dolorem vitæ, quæ sunt desideria. Mors est malum cum fine: in absentia mors nescit finem.

694 In morte Christi concurrerunt omnes excessus amoris infiniti excessivi, nempe excessus, ut moreretur pro hominibus, ipsorum manibus, & iniurijs deturpatus: excessus, ut maneret cum hominibus in Sacramento, ne illis abesset: excessus, ut manens in Sacramento pro remedio hominum, sentiret cum

morte

morte illorum absentia: siquidem certum est, triduo, quo Christi corpus sepultum mansit, Christum abfuisse hominibus, cum eum mors privaret existentia, & præsentia: Quod si in Eucharistia adest hominibus, ita præsens est, ut careat usu, & exercitio sensuum: nam ibi ita corporaliter præsens est, ut sicut nos illum nec de potentia absoluta videre possumus, ita nec ille de potentia ordinaria possit nos videre oculis corporeis. Mansit igitur in Sacramento ad nostrum remedium, & obduxit se Sacramento ad excessum suum. Fuit excessus suus, quia non videre in præsentia, & non videre in absentia, quanvis sit eadem privatio, non est idem dolor. Esse absentem, & non videre, est pati absentiam in absentia: at non videre, & esse presentem, est pati absentiam in præsentia. Quod si hæc in verbis contradictio est, quæ violentia erit in voluntate? Sed loquimur, ut dicta sano modo applicentur: scimus enim Christum in statu immortalitatis neque ullum dolorem, neque ullam violentiam pati. Absolvo existimavi minorem esse dolorem mori, quam presentem carere aspectu patris Davidis. Item Philistæi crediderunt durius esse privare Sansonem oculis quam vitam: quia sic in præsentia sua Dalila esset illi vita acerbior ipsa morte. Si enim dolor absentia est durior morte, habere presentiam cum incommodis, & molestijs absentia est geminatus dolor: quia est simul privationem aspectus, & negationem presentia sentire.

695 Voluit manere Christus in Sacramento vivus in nostrum remedium, & ne diceretur unquam mortuus suus amor: solet enim mori amor in absentia, etiam quando vivit amans. Discessit Christus à discipulis in horto, & satis fuit trium horarum absentia, ut illorum moreretur amor: *Invenit eos dormientes.* Dormierunt spiritus, & somnus lethalis fuit: cum enim plurimum diligeret spiritum, & eius absentia longa foret, illis lethum inferre debuit. Consuluit semper Deus tantum honori sui amoris, ut cum Spiritus Sanctus essentialiter sit amor, veniret Verbum æternum, & non Spiritus Sanctus pro redimendis hominibus, ne unquam dici posset (sicut dicitur de Verbo æterno) quod mortuus fuisset divinus amor. Dixit Christus Petro, quando hic interrogavit de Joanne, se forte velle eum manere, & discipuli interpretati sunt non moriturum: *Discipulus ille non moritur.* Quasi dicerent, nos moriemur, ille non: quia ut Joannes excederet in amore, debuit in amando esse immortalis.

696 Mortuus fuit Christus pro nostro remedio: sed in Eucharistia Sacramento mansit, ut nos diligeret: & fuit donum adeo magnum, & pretiosum, ut nec homines à Christo aliud maius possent obtinere, nec Christus aliud maius hominibus posset impendere. Nam si humilitate fuit amor profundus, liberalitate patuit immensus. Ut largitas foret perfecta, industrius providit, ut esset perpetua: magnitudo enim beneficij sumitur tum

Et 3 ab

Vita. & mori in Eucharistia. Apoc. 5.

Beneficij permanentia admittit.

Absentia tormentum est durissimum. Joan. 13.

Ad Phil.

Desideria torquent.

Amoris excessus in Eucharistia.

Amor vivus in absentia.

Mat. 26. Absentia occidit amorem.

1 an. 22.

Eucharistia qualis donum.

Beneficij perpetuitas unde.

ab excellentia doni, tum ex durationis perpetuitate. Quod nā maius beneficium Incarnatione? In ea quod Verbum semel sibi univit, perpetuò unitum manebit: *Quod semel assumpsit, nunquam dimisit.* Vult commédare magnitudinem liberalitatis, & æterna vitæ beneficium: ita ut hac ratione maneret divinus amor profundissimè humilis, & infinitè liberalis: humilis, dū se Christus deprimeret tanquā homo: liberalis, dū perpetuaret beneficium tanquam Deus. Quia in immenso largitatis patuit Christi amoris excessus.

CAPUT IX.

Liberalitati divini amoris correspondit humana ingratitude odio.

§. PRIMUS.

Quò maius est beneficium, eò lethalius odium.

Liberalitas amoris Christi.

697 **A** B æternitate exhibit feliberalè erga homines Christi amor: nā ab æternitate homines Deus dilexit, ut pro illis sedaret, & moreretur. At pro tantæ largitatis retributione quid accepit ab hominibus Christus, & ejus amor? Injurias, quousque moreretur saturatus opprobrijs inter duos latrones. Tam largus fuit Christus in se impédendo pro salute hominum, ut omnes liberalitatis metas excesserit: nā largitus est humanitatè inter iniquos cruci affixus: humanitatè, & divinitatè in Eucharistia sub speciebus panis, & vini. Maxima inter homines charitas est vitā ponere pro amicis. *Maiores charitatè nemo ha-*

Charitas Ovisu.

Ioan. 5.

bet, quàm ut animā suam ponat quis pro amicis suis. Christus excessit ponendo vitam suā pro amicis, & inimicis, semel in Cruce, pluries in Sacramento: quòd verò existat tantū donandi, & tam parum merendi, videtur excessus liberalitatis. Dare, & perdere, nonnullis accidit, sicut Davidi erga Saulè: at dare eū certitudine perdendi, quin à donando cessetur, sicut olim Christus gessit, & adhuc gerit, omnino peculiaris Christi actio est. Hoc Christus erga nos gerit: quòd autem nos gerimus correspondètes est solvere ingratitude nostris odij liberalitatem sui amoris.

698 Cæpit Christus suam prodere largitatem innumeris miraculis, quæ patravit in hominū remedium: & homines cōpensarunt miracula odio, largitatem ingratitude. Obrulerunt Domino Judæi paralyticū in Synagoga. Caphtarnau, & ubi primū aspexere sanū perspicuo miraculo, egressi Pharisei Synagogā iniere cōsiliū, ut patrati miraculi authorè occiderēt. *Pharisei consilium faciebāt adversus eum.* Quid? si illum miratur in Synagoga ob doctrinam, & miracula: si prodigiosus est in se exhibèdo liberalem, cur hoc nomine illum homines conātur extinguere? Quia erāt ingrati, in quibus proinde odium crevit beneficijs: & ideo quòd beneficiū maius est, eò lethalius odium.

699 In templo patravit Christus Dominus stupendum miraculum circa dæmonium mutum, & Pharisei statim de eodè cæperunt Dominum calumniari: *In nomi-*

Miracula ex liberalitate.

Matth. 12.

Ingratitudo crevit favoribus.

Luc. 11. Pharisei peiores dæmonij.

Beelzebuth principè dæmoniorum ejicit dæmonia. Si dæmonium cedit potestati, cur Pharisei eadem potestate deveniunt ad calumniā? Quia invidia simul, & odio flagrant, & odium invidorum superat odium dæmoniorum: siquidem quando odium dæmoniorum extinguitur, odium Phariseorum accenditur: *In principe dæmoniorum ejicit dæmonia.* Probè noverant Pharisei miracula patrari esse opus soli immèse Dei potètiæ reservatum, utpote, altioris ordinis, & potestatis naturam excedentis, quæ proinde in dæmonium cadere nequibat: cum tamen ingrati essent, & beneficium magnum, potiùs voluerunt fateri dæmonium omnipotentem, quàm Christum miracula patrantem: nō quòd agnoscerēt in dæmonio omnipotentiam, quæ carebat, sed ut negarent Christo obligationem, quam debebant. Proh quàm cæcū est ingratorum odium! Eò devenit infania, ut fateatur obligationes, quas non habet, ut neget quas habet. At quid sperandum est de cæcitate odij, quando hoc ab ingratitude progignitur? Cæca est ingratitude, cæcum est odium: quia mater ex oculata non potuit parere, nisi ex oculatum filium.

Odium cæcum ex ingratitude.

§. SECUNDUS.

In tribunali ingratiudinis, excessus beneficiorum sunt scandala, & miracula sunt crimina.

Odium ingratorum. Lethale.

Ioan. 9.

700 Defixi admiratione Pharisei propter miraculum, quod Christus edidit in cæco natiuitatis, illud vocarunt ad strictum,

satisque minutum examen, & veritate manifestè deprehensa, coneeperunt ad eò lethale odium in Christum, ut dicerent cæco gratias habendas esse soli Deo, & non tali homini, quem noverant peccatorem: *Da gloriam Deo, nos scimus quia hic homo peccator est.* Perversa contradictio ex odio Tartareo! Si approbant miraculum tanquam Dei donum, quomodo judicat peccatorem eum qui parat miraculū? Ex omnipotentia, quæ peculiari ter Dei est, miracula solū fieri possunt. Peccatorem Dominum appellarunt Pharisei, utpote invidi, & hostes: nā idè miraculum, quod cecum illuminavit, obcæcavit Judæos invidiā. Postquam plurima edidit Christus miracula, cœclufit: *Et beatus qui non fuerit scandalizatus in me.* Sola peccata asserre possunt scādala: ecquid miracula sunt peccata? beneficia sunt delicta? In se absque ullo crimine miracula sunt, & beneficia: in odio ingratorum, & invidorum sunt delicta scādala: quia in tribunali invidorum virtutes damnantur ut scelera, beneficiorum excessus ut scandala.

701 Quarit Nicodemus Christū, cui ait, miraculis, quæ patrabat manifestari filium Dei, cum ea ad solius Dei potentiam spectarent. *Scimus quia a Deo venisti Magister.* *nemo enim potest hæc signa facere, quæ tu facis, nisi fuerit Deus cum eo.* Nicodemus erat Phariseus, & ex Christi miraculis, ejus divinitatem cognovit: cur igitur alij Pharisei ex iisdem miraculis Christū esse peccatorem intulerūt? *Nos scimus, quia hic homo peccator est.* Quia Nicodemus

Beneficia ex miracula sunt scandala quæ ingratos. Luc. 7.

Ioan. 2. Odium ex cæcitate.

Passio ex cæcitate.

mus videbat Christi miracula puris oculis, reliqui obliquis, & odio infectis. Qui odio est obsecutus, nec potest res aspicere, ut sunt, nec judicare, ut merentur. Solus animus tranquillus, omnique pravo affectu vacuus recte judicat: nam si datur immoderata passio in animo, est in ratione cæcitas. Res in tribunali nostræ mentis proponitur inductæ affectibus nostræ voluntatis, & hæc si præcipiti odio, invidia, alijsque fertur passionibus, instar Phariseorum decernit Christum peccatorem: *Nos scimus quia hic homo peccator est*: & statuit Simonem Magnū, justum: *Hic est virtus, quæ vocatur magna*. Quid? peccatore Christum miraculis conspicuū manifestis, & Simonē Magnū justum, fraudibus deprehensum evidentibus? Erravit judicium passionem sequens: & certè quoties voluntas judicat, à vero deflectunt resolutiones.

Lazarus
suscitatus
mirabilis.
Joan. xi.

702 Revocat in vitam Christus Lazarum quadriduo mortuum mirabilibus circumstantijs, nam miraculum edidit in conspectu Judæorum, qui venerat in Bethaniā, ut Lazari sorores consolarentur: gratias Deo parenti egit, quando jussit lapidem sepulchri evolvi, & Lazarum surgere, prout erat sindone involutus, & ligaminibus obstrictus. Et cum Judæi ex tali miraculo cognito debuerint Christum accipere, & colere ut Redemptorem mundi, consilium inierunt, in quo deliberarunt oportere Christū vitā privari, eo quod Lazaro vitam dederit evidenti illo miraculo: *Moriatur homo*. Animadverto consilia-

Joan. 9.

riorum contrarietatem in hac deliberatione: In consilio inito super cæco illuminato dixerant Christū esse peccatorem, cur modò in consilio Caiphæ vera edentem miracula? judicant *Multa signa facit*. Joan. xi. Quid? jam miracula consentur peccata, & quæ hæctenus erant peccata, & quæ vertuntur in miracula? Implicabatur termini, peccabant resolutiones: quia ubi dominatur passiones, præsidente invidia, & consulente odio, deviat à vero omnis deliberatio, implicitis, atque in semetipsum pugnantibus terminorum labyrinthis.

§. TERTIUS.

Odium ingratitude Judaicæ fuit æque crudele, atque insanum.

703 **C**onsilium passione obsecratum adeò insanū est, ut Judæi assignaverint pro causa interficiendi Christū, quod multa ederet miracula: *Multa signa facit*. Culpant miracula, imò intrare signa illa denotabat in Christo virtutē insolitam, imò divinā? Ita, sed consiliarij illi malè animati erant, & odio manifesto contra Christum. *Adversus Jesum*. Et odiū reputat culpam virtutē illius, quæ infectatur, sicut amor reputat virtutem culpam illius, quem diligit. Pallium dimisit Joseph in manus dominæ suæ, quæ sic contempta amore vertit in odium, ita ut servaret manibus pallium ad probandam fidelitatem, quam servaverat viro suo Putiphar, & audaciam, quæ Joseph in illum commiserat: *In arguementum*

Miracula
consentur
crimina &
Indar.
Luc. xxi.

Genes. 39.
Iosif.
Castus.

argumentū ergo fidei retentū palliū ostendit marito. Nonne hoc pallium pallium est sanctitatis Joseph? nonne, & pallium turpitudinis Egyptiæ? illud dimittere fuit excessus sanctitatis Joseph: illud capere fuit extremum turpitudinis Egyptiæ: Cur igitur unum, idemque pallium ostendit in fœmina fidelitatem, in Joseph proditionem? In illa virtutem, in Joseph flagitium? Quia illa concepit odium in Joseph, & certa est de amore Putiphar erga se ipsam: odium conceptum in Joseph compellit reputare esse culpam in Joseph virtutē heroicam: amor, quem erga se agnoscit in Putiphar, sibi promittit illum virtutem reputaturum, quod in se manifesta culpa est. Tam diris, & infectis oculis videt odium, ut bonum reputet malum: tam blâdis, & benignis videt amor, ut malum reputet bonū. Quod igitur Pharisei ex odio res Christi malignis oculis aspiciébant: *Adversus Jesum*: illi virtutem culpæ patrare miracula, & volunt in penam spoliare vitā. Terribiles ministri reipublicæ Hebrææ! Minus nocerent Christo, si parentes innocentem, vitā privarent; tunc enim corpus sustineret ictus pœnæ, sed non honor ictus culpæ, quam Domino infensissimi hostes per calumniam imposuerant.

Consilia
viri per-
vertit
qualis.

704 Causa, quam obtendebat, ut Christum interficerent, fuit edere miracula: finis, quem suo consilio significabant intendere, fuit interceptum ad ventum Romanorū, conservare suam religionem, & æternare monarchiam. Quam diabolica consultatio! Volunt extin-

guere Christum, totius religionis, ac boni fontem, zelo religionis, ac boni publici? nomine boni volunt patrare tantum malum? Spectantes bonum commune, vulnus infligit bono privato? Nullum reipublicæ maius esse potest discrimen, quàm quòd ejus ministri ita patrent sua flagitia, & exsaturent sua odia, ut conentur suas has pessimas actiones apparere virtutes.

705 Unum inter signa certiora excidij, & ruinæ cujusdam regni est dari pessima cõsilia, & pessimos consiliarios, prædictis similes. Prædicat Christus discipulis excidium Jerosolymæ, & inter signa appropinquantis desolationis prænuntia quæ assignat, unum est, venturum tempus, quo multorum odium contra ipsos armabitur, & compellet ad tribunalia justitiæ: *Inspicient nobis manus trabentes ad Reges, & præsides*.

At, quæ connexio inter Apostolos vexatos, tractosque de tribunali in tribunal, & ruinam Jerosolymæ? Naturalis, & necessaria, qualis inter causam, & effectum. Infectari ministros Christi, exsaturari odium, vel pravam cupiditatem nomine justitiæ administrandæ, est causa omnino efficax, ut regnum funditus evertatur, proindeque signum certius illius ruinæ. Non æquæ civitates, & provincias vastant bella, atque pessima cõsilia, & pessimi consultores, ac ministri. Quædo acceperitis (inquit Dominus) hostes ingruere assidereque, & oppugnare Jerosolymam, non ideo putetis evertam penitus esse: *Cum audieritis prælia, non dum statim finis*. Quædo videritis vexatos innocen-

Consilia
pessima
sunt exci-
dium rei-
publicæ.

Injustitia
est vicina
regnum.
Lucas.

Consilia
mala de-
struunt.

Luc. 21.

Tees,

res, tractoque per tribunalia, tunc adesse ruinam, & excidium pro cōperto habere. Proh quales ministri, qui à iustitia opem implorant, ut eandem labefactent!

Consultatio fortiter circa futurum. 706 Animadverto duplicem ignorantiam Judæorum in proponendo id, de quo consultandum erat: alterā rogare de præsentī actione, & non de futura: alteram inquirere rem, quam actualiter faciebant: *Quid facimus?* Quod attinet ad primum, manifesta ignorantia fuit, siquidem inquirendum erat non de præsentī, sed de futuro: *Quid faciemus.* Consultationes fiunt, ut deliberetur quod faciendum est, & non ut consideretur deliberatū, quod enim actū sit, jam deliberatū & statutum supponitur. Consiliarij, ac ministri vocati ad consultationem, ut sana dent consilia, venire debent quadam indifferentiā parati, ut eligant ponderatis utrinque rationibus, quod recta mens dicta verit. Venire ad concilium, & tribunal ingredi, capta jam deliberatione, non est venire ad consultandum de eo, quod eligi debet, sed ad decernendum quod jam deliberatum est: & huiusmodi cōsultationes ut plurimum evadunt deviantes à vero. Ratio in promptu est, nam consultare de re eligenda, & faciendā, est consulere intellectum, ac rationem: consultare de re jam decreta, & deliberata est consulere voluntatem determinatam, proindeque consulere passionem: manet igitur perspicuū huiusmodi consultationem à recto, & vero aberrare.

Passio miti sedem operante. 707 Quam longè distant præ-

dicta tribunalia à divino Tribunali, ubi sola præsidet ratio, & solum quod ratio decernit, executioni mandatur: *Omne iudicium dedit Filio.* Cur Pater æternus potestatem judicandi mundum à se dimittit? Item, dimittens cur potius personæ Filij, quā personæ Spiritus Sancti committit? Sanum voluit atque utile nobis præstare documentum. Personæ Patris adscribitur potestas, personæ Filij sapientia, personæ Spiritus S. amor. Unde ait Deus, officium examinandi, & iudicandi causas hominum demandandum est personæ intelligenti, & sapienti, quæ solum mente recta, & sana ratione ducatur: tale iudicium, neque potestas, neque amor ingrediatur. Si ad consulendum in iudicio vocetur amor, & potestas, omiſsa ratione, certum est quòd amor provocabit ad multa rationi dissona, & potestas suadebit non pauciora insolenter patrandā.

708 Priori ignorantia minor non fuit posterior. Interrogant enim consiliarij, ut sibi exponatur res, quam ipsi actū gerunt: *Quid facimus?* Notabilis cæcitas! Fatentur se facere, & interrogant, quasi volentes edoceri de re, quā faciunt. *Quid?* Hæcenus notabam in his cōsultoribus insipientiam loquendi, quia cum debuerint inire consilia interrogando: *Quid faciemus?* incipiunt, rogando: *Quid facimus?* Modò deprehendo insipientiam ipsius operis. Ipsi fatentur, siquidem interrogant: *Quid facimus?* Proh quales consiliarij, qui neque intelligunt quod dicunt, neque quod faciunt!

Rā-

Invidia consiliarij quales. Rationem tam pravā, & nocuā insipientiæ subdit Evangelista, scilicet quòd huiusmodi consultores flagrabant invidia erga Christum tot signa patrantem, & universum mundum ad se trahentem: *Multa signa facit. Mūdus totus post ipsum abijt.* Inierunt consilium, ut nocerent quantum possent. Tales igitur consiliarij flagrant invidia, & præcipites odio, ita insaniunt, ut ignorent quidquid dicunt, & quidquid faciunt. Ex somnijs, quæ Joseph suis fratribus narravit, fratres in illum tantum odium conceperunt, ut concilio inter se habito, decreverint vitā spoliare: *Mutuo loquebantur: venite, occidamus eum.* Moriatur, & tunc vanitas somniorum patebit. *Tunc apparebit quid illi profint somnia sua.* Conciliare non possum horum hominum dicta cū ipsorum intentione, & conatibus. Nā sic arguo: vel illi somnia, quæ retulit Joseph, reputant somnia, vel reputant mysteria: si somnia, cur illis fidem habent, & tanti pendunt, ut pro illis frustrandis velint interficere Josephum: si mysteria, quomodo sibi persuadent Josephū vitā privatum cariturum esse profpero eventu, quem somnia præntiant? Nonne Deus poterit ad vitam revocare Josephum, ne somniorum veritas infringatur: Tabescunt invidia, & ideo cæci insaniunt propria dicta, & propria facta ignorantes. Si somnia Josephi reputant somnia, ignorant facta inferetes illi necem, si reputant mysteria, ignorant dicta, dicentes fore, ut somnia vana evaderent. Si igitur invidia cæca, & insana est, non mirum

Invidia cæca, & insana.

quòd consiliarij Pharisei sic delirent, cum ex invidia molestè ferant Christum tot miracula edentem: *Multa signa facit.*

709 Cæterum ut pateat manifestius quam illi dicendo, & operando delipiant, expendamus sermōnem, qualiter illi discurrat, ac decernant. Discursus est, quòd si permittant Christum sic operari, & miracula edere, fore ut Hebræus populus, & universa reipublicæ administratio funditus intereat: *Venient Romani.* Deliberatio est, occidi Christum, & extingui talem virum, ne pereat regimen, & status politicus in miseram labatur ruinam. Quam pessimus discursus! Quam insana deliberatio! Quæ tā hebes mens concipiet, & à quo tam fatuo ore proferetur, ruinam minitari rempublicam, in qua servetur homo ea præditus autoritate, ut quidquid dixerit, fide definitum evadat: *Omnes credent in eum:* ea validus potentia, ut pro libito possit quæcunque edere miracula: *Multa signa facit.* Sic in dicendo patuit inscitia.

710 Quænam deliberatio? Privetur vitā Christus, extinguatur talis homo, ne regimen nostrum pereat, ne politicus noster corruat status. Proh insana, & à vero aberrans deliberatio! Nonne hic manifestus in operando error? A Samuele Hebræi postularunt Regem, ut ipsorum reipublica servaretur incolumis: *Constitu nobis Regem.* Et in hac consultatione se perituros dicunt, si Christum habeant Regem: *Et nō tota gens pereat.*

Tc2 ser.

Diffusus Pharisæorum qualis?

Ignorantia, Indocorum.

Stultitia Hebræorum.

Republica sub Rege manet. x. Reg. 8.

Ioan. 12.

Ratio, & mens sola in iudicando. Ioan. 3.

Invidia consiliarij quales.

Ioan. 11.

Somnia Josephi, odiose. Gen. 3. 7.

Ignorantia consiliatorum Cavilliose.

servandos, & decernunt se sub Rege, qui Deus, & homo est, pendendos. Barbara resolutio gentis ingrata, & invidi! Deliberatio stulta, ex qua pullulavit Hebraeis interitus. *Sedebunt filij Israel sine Rege, & sine Principe, & sine sacrificio, & sine altari.* Pessimi consilij sunt ingratitude, & invidia.

Caesares
piscina
non pro
na a ma
gistratus

711. **Q**uero: nonne consultores, seu magistratus isti conveniunt, ut sententiam ferant in causa Christi? Ita. Cur igitur solùm respiciunt Christi personam, *Hic homo*, & non Christi causam? Cur ad judicandum, oculos non in causam, sed in personam conjiciunt? En manifestus error, in quem hodie frequenter incidunt consultores, & iudices. Ministri non de persona, sed de causa iudicium proferte debent: non scrutari quisnam scelus commiserit, sed quodnam scelus commissum fuerit: Injungit Deus Moyse ut eligat viros ad regimen populi, eique assignat doctores, quibus ad regendum præditi esse debent, nempe ut sint sapientes, timentes Deum, veritatis amantes, & ante omnia ut insectentur vitia: *Provide autem de omni plebe viros potentes, & timentes Deum, in quibus sit veritas, & qui oderint avaritiam.* Cur non avaros, sed avaritiã insectari debent? Quia insectando avaros persequuntur personam: insectando avaritiam, persequuntur vitium: & Deus vult quod sui ministri culpam, & non personam iudicent: at ministri invidi, quales Judæi, sicut nesciunt quod dicunt, ita ignorant quod operantur.

Exod. 18.

§. QUARTUS.

Vbi ardet odium, & viget dependentia, sanum consilium dari nequit.

712. **V**idimus hæcenus Judæos ardentes odio contra Christum in concilio Caiphæ: videbimus modò qualiter odio dependentia adjecta fuerit. Differabant inter se pro capiendò consilio Pharisei: si huic homini non intulerimus necem gravissimam nobis inferimus nocentium: quia Romani nos ab officijs, & dignitatibus nostris dimovebunt, erimusque omnibus despiciat. Illi igitur vitam privemus, ut nos incolumes, atque illi aservemur in nostro regimine. En quædam omnium pestis maxima in regnis! Ministri qui juxta suam dependentiam res administrant: ministri qui oculos in privatũ commodũ solùm conjiciunt, idque publicis rebus anteponunt, necesse est ita gubernent, ut è suo regimine mille iniquitates & calamitates eveniant. Duos præsides constituit. Deus ad gubernationem mundi sublanatis, nempe Solem, ut præesset diei, & Lunam, ut præesset nocti. Si rectè animadvertimus, tempus quo plura patrantur scelera, nocturnum est, non diurnum: quavis enim per diem multa interdum committantur flagitia, id solet accidere non tam vitio temporis, quam nequitiã hominum. Tempus nocturnum sceleribus opportunum est, ipsaque tenebris, & silentio involvens frequenter impunita occultat. Unde hæc dicit paritas? Paucis exponã. Solaris splendor, qui Solis regimen est, à nullo alio, nisi à Deo penderet. Solus Deus est qui lucem omnem soli

Dependentia
quali
consilij.

Cen 12.

Magistratus
esse de
bet inde
pendentis.

Tribunalis
Judæorum
iniquitas.
Joan. 11.

Homicidium
reputatur
à Judæis
justitia.

communicat: lunaris splendor, qui Lunæ regimen est, pendet à Sole: nam Sol communicat splendorem Lunæ: maiora igitur patrantur scelera in regimine magis dependenti. Magistratus, vel quicumque regius minister instar Solis à solo Deo pendere debet: si ad splendendum, & splendores conservandum pendeat à creatura instar Lunæ à Sole pendens, & ab illo splendore habentis, pro cõperto habeo illius regimen multo opportunum, & obnoxium fore delictis.

713. **D**eceverunt Judæi Christum vitam privare, eò quòd ille ad vitam revocasset Lazarum: *Moriati homo.* Certè deliberatio nequior nõ excogitari potest, quam punire occisione illi, qui impendit resurrectione: est enim maiori malo compensare maius bonum. Quia in lege naturali, vel positiva invenerunt Judæi capitale supplicium infligendum illi, qui vitam daret? Lex rationi consona præcipit, ut occidatur qui occidit: æquum enim est, ut iustè sustineat idem malum, quod iniustè intulit. At decernere poenam mortis illi, qui plurimis vitam dedit, in solo tribunali Caiphæ reperiri potuit. Nam conciliũ, in quo furor consiliarius est, & livor præses, homicidium reputatur iniustitia, resurrectio delictum: *Ab illo ergo die cogitaverunt ut interficerent eum.*

714. **M**iracula quæ in populo suo Christus edidit pro remedio hominum, longè excedunt reliqua omnia, quæ Prophetæ, ac Sancti ediderunt, tum numero, tum qualitate, tum autoritate. Numero, quia ipsam arithmeticam vicerunt: qualitate,

quia fuerunt supra omnem stuporem: autoritate, quia reliquorum Sanctorum miracula non edebantur propria virtute, & autoritate, sed invocatione Dei totam vim impendentis, ut illum omnium Deus ipse author foret: at Christus edebat miracula propria virtute, & autoritate, quæ est Parentis æterni, cum quo eandem naturam, & potestatem vèdicat. Tã efficax in operando erat Christus, ut solo suæ voluntatis nutu, & imperio ablegaret demones, placaret tēpestates, suscitaret mortuos, & reliqua ederet prodigia. Cur igitur statuerunt Judæi propter miracula inferre mortem illi, qui per miracula illis conferebat vitam? Quia cum forent à Christo maioribus beneficijs cumulati, erant maiori ingratitude. Christum insensit: ingratus enim maiori beneficio maiori odio correspondet.

Miracula
Christi
essentia.

Ingratitudo
Iudæorum
quasi
lucis?

§. QUINTUS.

Fuit amor Christi immensè largus vita, & morte: ex adverso Judæorum odium eadem vita, & morte æmulũ talis amoris largitati.

715. **P**rogressus fuit Christi amore largitatis excessu, ut in omnibus vitæ, mortisque actionibus se largum erga homines exhiberit: in vita, miraculis: in morte, se ipso. Morti propinquus, se nobis (ut ait Apostolus) in Eucharistia impendit: *In qua nocte tradebatur.* Ex hac tanta largitate quid in gratificatione accepit ab homine? Odiũ, & ingratitude. Nam immediate post talè liberalitatis excessum venditus fuit. Ante mortem se dedit in Eucharistia. Quid in

Largitas
amoris
Christi
excessiva.

morte? Cruci affixus vitam simul, & honorem largiter effudit in sacrificium pro hominibus. Hanc tantam liberalitatem odium hominum compensavit opprobrijs. Cur igitur Christus in homines tam largus, & homines in Christum tam ingrati? Quia Christus amans erat, & conditio amantis est totum profundi in rem amatam: homines ita accipiebant beneficia, ut retinebant odium: & pessima conditio odij invidorum est nullis beneficijs extingui.

Liberalitas Christi.

716 Adhuc tamen animadverto liberalitatem illam, & odium: liberalitatem, quia si Christus se poterat totum dare hominibus, ut eos redimeret, quin oppeteret inter duos latrones opprobrijs oneratus, cur elegit probrosam mortem? Odium, quia si Judæi per summam ignominiam Christum inter duos sceleratos Cruci affixerant, & per summum dolorem vulneribus torserant, videbatur odium satis jam exsaturatum, ne ultra conviciando, & blasphemando progredierentur. Mortuus fuit Christus opprobrijs, & ignominijs affectus inter latrones: quia si aliter eos redimeret, non integrum suum illis amorem impenderet. Vitam certe pro illis daret, sed non sacrificaret honorem: aut e contra, offerret honorem, sed vitam sibi reservaret: & amor Christi voluit omnia largiri, ut probaret largitatis excessum in redimendo. Cum agnosceret Jesus adventasse horam sui amoris, omnes ejus peregit excessus usque ad extremum, inquit Evangelista: *In finem dilexit.* At in quo significavit

Amoris excessus in largiendo.

Joan. 13.

Dominus se tunc peregrisse omnes excessus? in largiendo omnia hominibus ex amore. In Eucharistia, & in Cruce quidquid poterat, hominibus largitus est: cum verò largiretur omnia, *In finem dilexit.* Tunc enim amor excedit, quando donum universale est.

717 Hic fuit amor Christi erga homines: hoc fuit odium hominum adversus Christum: Christus dilexit ut liberalis, homines oderunt ut ingrati. Cum verò essent simul ingrati, & invidi, sevitiam non saturarunt affigentes Cruci inter duos latrones: adhuc sic affixum tanquam sceleratum convicijs, & blasphemijs insectabantur: *Vab qui destruis templum Dei, & in triduo illud reedificas.* Ex maiori excessu eruebant blasphemiam: quia invidorum lingua semper blasphema fuit. Nec etiam post mortem quievit Judæus furor: adhuc in mortuo Pharisæi sæviere: *Dominus, recordati sumus, (dicebant Pilato) quia seductor ille dixit adhuc vivens: Post tres dies resurgam.* Proh stulta cecitas! Culpam in vita tanquam edentem miracula: *Multa signa facit:* & post mortem vocat fraudulentum, *Seducitor ille.* Quid? si decipiebat in vita, cur post mortem timetur? Si vera edebat miracula, cur non resurget, si prædixit? Tanquam in edendis prodigijs mirabilem formidarunt, & ex timore occiderunt. Cum verò forent ingrati simul, & invidi, odium ex ingratitudine profectum, negavit debitum, quando illud maius contraxit in morte: *Pater ignosce illis.* Et odium quod ab invidia exuperat, voluit occultare in morte,

Odiū in Christum ex ingratitudine.

Matth. 27.

Matth. 27. te, quod invidit in vita: *Multa signa facit: si dimittimus eum, omnes credent in eum.*

Joan. 11.
Odiū magis in Christum quod plus infamat.
Matth. 27.

718 At si odium Judæorum ardentem expetebat probrosam Christi mortem inter latrones, cur invitant Christum, ut Crucem deserat, fide data, ut post descensum credatur ab omnibus Redemptor? *Descendat de Cruce, & credimus ei.* Quia cum esset odium invidorum, voluit Dominum carete gloria redimendi mundum, & contrahere dedecus non perficiendi opus, quod aggressus fuerat: nam odium magis inestinum non est quod plus occidit, sed quod plus infamat: id enim molitur ut vita sit ipsa mors: siquidem nihil acerbius, & lethalius est, quam vivere cum dedecore. Fuit amor Christi magis ardens, quia fuit magis liberalis: & odium Judæorum plus crudele, quia se exhibuit erga Christum magis ingratum.

Correspondentia populi erga Deum qualis.

719 Exhibuit Deus summam benignitatem erga populum suum, beneficijs, quibus illum cumulavit: Christus infinitum amorem excessibus, quibus eundem profectus est. At populus ingratus Deo correspondit, ac solvit beneficia querimonijs, murmurationibus, & rebellionibus, adeo, ut ab ipso Deo frequenter defecerit ad idola colenda in deserto, & in terra promissionis. Christo etiam correspondit opprobrijs, blasphemijs, injurijs, & tormentis, donec in Calvario Cruci affigeret tanquam sceleratum inter duos sceleratos. At qui amorem lædit, eique infert injuriam, contra semetip-

Amor læditur si perdetur.

sum supplicium armat. Nullus enim iudex magis severus est, quam amor offensus, quando iudicem agit. Profectioni ad Patrem, seu morti proximus dixit Christus suis Discipulis Spiritum S. descensurum in terram, ut de peccatis mundum argueret, & damnaret: *Cum venerit ille Paracletus, & arguet mundum de peccato.* Quid? Iudex Spiritus S. cui in divinis tribuitur amor? Procul dubio benignissime iudicabit. Cur non iudex Pater, cui adscribitur potestas? Cur non iudex Filius, cui adscribitur sapientia, & cui Pater suum delegavit iudicandi munus? *Pater non iudicat quenquam; sed omne iudicium dedit Filio.* Voluit Deus mundum ingratum severe punire, & nullus severior iudex esse potest, quam offensus amor. Descendat ad iudicandum divinus amor: quia cum ille fuerit præcipue offensus, deesse non poterit supplicio graviter infligendo. Suum corpus Christus in Sacramento ministravit Judæ, & confestim diabolus cepit illius possessionem: *Intravit in eum Satan.* Dominus idem talem abominatus prodicionem, à se abiecit: *Quod facis, fac citius.* Et ut innotesceret culpa, minatus fuit poenam: *Vab homini illi!* Duplici marsupio, seu loculo utebatur Judas, & surripiebat de collegio Apostolico quantum poterat: *Fur erat, & loculos habens.* Nescimus quod Christus Judam punierit, vel saltem illi minas intenderit propter huiusmodi latrocinia. Si Dominus non minatur Judæ, quando ille depeculatur Apostolos, cur grave intencat

Joan. 16.

Joan. 5.
Supplicium arguo ab amore offenso infigitur.

Luc. 22.

Joan. 13.

Joan. 12.

supplicium venditionem sui Magistri peracturo? Solum minatus est Christus Judæ post Eucharistia sumptionem: quia quando compilat Apostolos, offendit justitiam, quando vendit Magistrum suum, offendit amorem: siquidem sacrilega peragitur venditio, quo tempore piissimus Dominus ardentissimum sui pectoris amorem prodiderat: *Cum dilexisset suos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos.* Certè rigores sollicitat, gravemq; sibi comparat severitatem, qui lædit, ac in se provocat amorem. Nec temper amor dissimulat, & injuriarum patiens manifestat excessum: quandoque ex offensione capit morivum, ut in acerbissimam punitio-nem severus erumpat: Offensiones autem, quas Deus magis ægrè fert, & punit, sunt quæ à nostra crudeli ingratitudine progignuntur.

720 Optimum rei hujus documentum habemus in Hebræo populo, qui cum esset Deo charus, & faustus nimium, ut Deus ipse sig-

Isaia 43.
Hebræorum
Supplicium
Vnde?
Isaia 65.

nificavit per suum Prophetã: *Tota die expandi manus meas ad populum non credentem, & contradicentem.* Ex ingratitudine mansit à Deo separatus, ipsique abominabilis Deo: *Vos non populus meus.* Adjungit, *Et o se, ego non ero vester.* Versus est amor in abominationem, quia nimis offensus; cum enim ingratitudo illum læserit injurijs, gravissimo supplicio affecit populum. Quare si ex ingratitudine perdidit Angeli gloriam, Adamus gratiam, Saul sceptrum, Absalon vitam, Judas Apostolatium, & Hebræus populus hereditatem; nos ad gratitudinem provocent exempla sacræ Paginæ. Nam si huic tam urbano debito, ac officio defuerint homines, consequentur pro supplicio infamiam nominis, quam Deus per Isaiam minatur ingratis; sempiternum in Erebo sustinebunt tormentum, & in terra perenne dedecus: *Vocabitur in æternum semen pessimum.*

FINIS.

INDEX RERUM NOTABILIUM.

A

Absalon.

Abalonis crudelitas. num. 331.
Abalonis scelera. num. 339.
Abalonis ingratitudo. n. 349.
Abalonis insolentis supplicium. num. 381.

Abalonis ingratitudo insolens. num. 376.
Abalonis mors. num. 382. & 386.

Absentia.

Absentia Principis nocet. num. 67.
Absentie mala plus timentur. num. 141.
Absens colitur, præsens contemnitur. num. 178.
In absentia desiderium. num. 178.
Absentia minuit amorem. num. 688.
Absentie amor impatiens. num. 689.
Absentia est mors amanti. num. 690.
Absentia est martirium. num. 690.
Absentia est amoris mors. num. 691.
Absentia odit Christi amor. num. 692.
Absentia tormentum durissimum. num. 693.
In Absentia amor vivus. num. 695.
Absentia occidit amantem. num. 695.

Accusator.

Accusator parvus. num. 92.
Accusator maliciosus detestandus. n. 127.
Accusatio perdit Regnum. num. 127.
Accusatio vitium abjectissimum. n. 127.

Achab.

Achab ingratitudo. num. 453. & num. 463.

Actio.

Actio-nibus honestissimis non parit detractio. num. 134.
Actio est propria Filij Dei mortem querere. num. 620.

Adamus:

Adamus inobediens. num. 20.
Adamus infidelis, quia ingratus. num. 21.
Adamus ambitiosus. num. 22.

Admiratio.

Admiratio digna patientia Christi. num. 607.
Admiratio fuit Petro Christi humilitas. num. 651.

Adoratio.

Adorare Deum principium est. n. 555.
Adoratio epularum insana. num. 682.

Adulatio.

Adulatio opponit veritati. num. 237.
Adulatores si desinant, Princeps non esset malus. n. 459.
Adulatores abominabiles. num. 460.
Adulationis mala. num. 461.

Vu

Adu